

רע"פ 1940/16 - אורי פולק נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1940/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
אורי פולק

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 24.2.2016, בעפ"ג 56283-12-15, שניתן על ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה, ג' קרא - סג"נ ו-א' נחליאלי-חיאט

בשם המבקש: עו"ד אייל שמולביץ; עו"ד מירי פרידמן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא - סג"נ; ו-א' נחליאלי-חיאט), בעפ"ג 56283-12-15, מיום 24.2.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' עוזיאל), בת"פ 59714-01-15, מיום 16.11.2015.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 7.7.2015, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירות של הטרדה באמצעות מתקן בזק, לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן: חוק התקשורת) (9 עבירות); פגיעה בפרטיות, לפי סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: חוק הגנת הפרטיות) (3 עבירות); והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (2 עבירות). כתב האישום המתוקן כולל חלק כללי, אשר מתאר את דרך התנהלותו הכוללת של המבקש, אשר נהג להכיר נשים בבית הקפה "קופיקס" (להלן: "קופיקס") בגבעתיים, כשהוא מציג עצמו ככזב כקצין בשירות קבע או בעל עבר בטחוני מפואר. כנטען בכתב האישום, כאשר החליטו אותן נשים להפסיק עמו את הקשר, החל המבקש במסכת הטרדות כלפיהן. למען שלמות התמונה, יצוין כי לאחר שהפר המבקש הוראה חוקית מיום 18.1.2015, במסגרתה נאסר עליו להתקרב, בין היתר, ל"קופיקס" (להלן: ההוראה החוקית הראשונה), נעצר המבקש ביום 20.1.2015 במסגרת הליך של מעצר ימים (מ"15-01-42668), אשר בסיומו שוחרר בתנאים מגבילים, ביניהם מעצר בית מוחלט עד ליום 26.1.2015 (להלן: ההוראה החוקית השנייה). להלן אפרט בקצרה את עובדות ארבעת האישומים המיוחסים למבקש בכתב האישום המתוקן:

(א) אישום ראשון: נטען בכתב האישום, כי החל מיום 14.12.2014 החל המבקש בקשר טלפוני עם המתלוננת ס', כאשר באותו יום שלח לה מסרון, בו הוא מבקש ממנה ליצור עמו קשר. במהלך השבועות הבאים, עקב המבקש אחרי המתלוננת בכמה הזדמנויות, המתין לה במקומות שונים, ופגע בפרטיותה ובפרטיותו של בנה. כמו כן, שלח המבקש למתלוננת מסרונים רבים, אשר יש בהם כדי לפגוע, להפחיד ולהפר את שלוותה. בין היתר, כתב המבקש למתלוננת כי היא "רמאית, בוגדנית ונוכלת". עוד אמר לה "את הרי יודעת שבגילך, מצבך הפיזי ולנוכח אופיך והתנהגותך את בת מזל שמישהו כמו אורי רוצה אותך אפילו כידידה. בתוך תוכך ברור לך שלעולם לא יהיה לך ידיד או בן זוג שיגיע לרמתו".

(ב) אישום שני (אישום מספר 4 בכתב האישום המקורי): כנטען בכתב האישום, הפר המבקש את ההוראה החוקית השנייה, כאשר שהה ברחוב המאור בעיר גבעתיים, ביום 22.1.2015 בשעה 21:00 לערך.

(ג) אישום שלישי (אישום מספר 5 בכתב האישום המקורי): עולה מכתב האישום, כי ביום 30.11.2014 פנה המבקש אל מתלוננת אחרת, ד', בעת שישבה ב"קופיקס". המבקש שוחח עמה על אמנות וביקש את מספר הטלפון הנייד שלה. כעבור יומיים, בתום פגישה בין השניים, הטריד המבקש את המתלוננת, כאשר התקשר אליה כעשרים פעמים ושלח לה מסרונים רבים. לאחר שנתבקש להפסיק להטרידה, שלח המבקש למתלוננת מסרון, בו כתב שהוא ממתין לה מתחת לביתה. המתלוננת התקשרה למשטרה ושוטרים שהגיעו בעקבות קריאתה ליוו אותה לביתה.

(ד) אישום רביעי: בכתב האישום מסופר, כי כחודשיים עובר לתאריך 18.1.2015, ניגש המבקש למתלוננת נוספת, ש', בעודה מבלה ב"קופיקס", ולאחר שהציג את עצמו, ביקש את מספר הטלפון הנייד שלה. מכתב האישום עולה כי בשלושה מועדים שונים, במהלך השבועות הבאים, הטריד המבקש את המתלוננת, כאשר התקשר אליה מספר רב של פעמים ושלח לה מסרונים רבים, תוך שהוא מתעלם מדרישתה כי יפסיק להטרידה. במעשיו אלו, כך לשון כתב האישום, "השתמש הנאשם [המבקש] במתקן בזק באופן שיש בו כדי לפגוע, להפחיד, להטריד, ליצור חרדה או להרגיז שלא כדין".

3. ביום 18.10.2015, הוגש תסקיר שירות המבחן (להלן: התסקיר), בעניינו של המבקש. בתסקיר שירות המבחן פורטו נסיבותיו האישיות של המבקש, ובין היתר נאמר, כי המבקש הינו "כבן 51, רווק ללא ילדים, טרם מעצרו התגורר בגפו בדירתו בת"א ולסירוגין סייע לאחיו בניהול עסק בתחום ראיית חשבון". לדברי המבקש, הוא סיים 12 שנות לימוד ושירת בצה"ל, עד לפציעתו במהלך פעילות מבצעית. כמו כן, ציין המבקש כי הוא החל בלימודים אקדמיים בתחום מדעי המדינה באוניברסיטת ת"א, אותם הפסיק בשל הסתבכותו בפלילים, ולדבריו הוא סיים קורס גישור וקורס סוכני ביטוח. מהתסקיר עולה, כי למבקש יחסים קרובים עם אימו, אשר סובלת מניוון שרירים ומבעיות רפואיות נוספות, ומאושפזת במוסד סיעודי. למבקש 9 הרשעות קודמות בגין ביצוע עבירות אלימות, מרמה והפרת הוראה חוקית. בגין הרשעותיו, נידון המבקש, בין השאר, ל-7 מאסרים לריצוי בפועל ולמאסר על תנאי, שהינו בר הפעלה בתיק הנוכחי. ממאסרו האחרון השתחרר המבקש בשנת 2013. המבקש הסביר את התנהגותו המטרידה על רקע חשש מפני נטישה, והביע קושי "להתייחס לבעייתיות סביב דפוסים אלימים ואימפולסיביים בהתנהלותו, אשר הובילו לאורך השנים לפגיעה בנשים שהכיר". שירות המבחן התרשם, כי "עולה ספק באשר ליכולתו להיתרם מהתערבות טיפולית בתחום האלימות", וכי עסקין ב"אדם אינטליגנטי, מניפולטיבי, מגמתי [...] מתקשה לזהות מצבי סיכון ונעדר כוחות לגלות איפוק בדחפיו". עוד התרשם שירות המבחן, כי ההליכים המשפטיים שהתנהלו נגדו לא הצליחו "לגייסו להתבוננות ביקורתית בהתנהגותו הפוגענית", וכי הוא "אינו בשל כיום לעבור טיפול משמעותי וארוך טווח ההולם את מצבו".

4. ביום 16.11.2015, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. לצורך קביעת מתחמי הענישה באישומים השונים, נתן בית המשפט את דעתו לפגיעה בערך החברתי העומד בבסיס העבירות בהן הורשע המבקש, לפי חוק התקשורת וחוק הגנת הפרטיות, כמו גם לפגיעה בשלטון החוק, הנובעת מהפרת ההוראות החוקיות על ידי המבקש. כמו כן, עמד בית המשפט על נסיבות ביצוע העבירות, תוך התמקדות בנסיבותיו של האישום הראשון, "בו מתוארת מסכת מעשים קשה של פגיעה בפרטיות והטרדה שביצע הנאשם [המבקש] כלפי המתלוננת, במספר רב של הזדמנויות ובאופנים שונים". עוד ציין בית משפט השלום, כי "גם מתחמי הענישה בקשר לשני האישומים האחרונים, בגדרם הורשע הנאשם [המבקש] בעבירה של הטרדה באמצעות מתקן בזק בלבד, מושפעים מהיקף השיחות והמסרונים".

לאחר זאת, נפנה בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לגבי כל אישום בנפרד. לגבי האישום הראשון, נקבע מתחם ענישה הנע בין 6 ל-20 חודשי מאסר לריצוי בפועל. באישום השני, נקבע מתחם העומד בתווך בין מאסר על תנאי ל-4 חודשי מאסר בפועל. באישום השלישי, נקבע מתחם הנע בין מאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר בפועל. מתחם העונש ההולם באישום הרביעי הועמד בין מאסר על תנאי ל-8 חודשי מאסר בפועל.

בבואו לקבוע את עונשו של המבקש, החליט בית משפט השלום "לגזור על הנאשם [המבקש] עונש אחד כולל, וזאת לאור הדמיון בין האירועים והעובדה כי מדובר בפרשה אחת". בית המשפט התייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ובהן נטילת האחריות מצידו של המבקש בתחילת ההליך; הרקע הצבאי של המבקש, לימודיו באוניברסיטה, וקשייו ביצירת קשרים, כמו גם מצבה הבריאותי של אימו; וניסיונותיו של המבקש לשקם את עצמו. לצד החומרה, זקף בית משפט השלום לחובתו של המבקש את עברו הפלילי המכביד, הכולל שורה ארוכה של הרשעות קודמות, אשר דומות במהותן לעבירות בהן הורשע כעת. כמו כן, נתן בית המשפט את דעתו לריבוי העבירות, משכן, תדירות ביצוען, ולכך שמדובר במתלוננות שונות. על בסיס השיקולים אשר נמנו לעיל, השית בית המשפט על המבקש את העונשים הבאים: 14 חודשי מאסר לריצוי בפועל; הופעלו עונשי מאסר על תנאי בני 10 חודשים ו-4 חודשים, אשר הוטלו על המבקש, ביום 17.11.2009, בבית משפט השלום בתל אביב-יפו (ת"פ 2859/09), בחופף זה לזה, ובמצטבר לעונש שהוטל, כך שבסך הכל על המבקש לרצות 24 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו, ביום 23.1.2015, ובניכוי שני ימי מעצר נוספים; 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה לפי חוק הגנת הפרטיות; 5 חודשי

מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה לפי חוק התקשורת או עבירה של הפרת הוראה חוקית; כמו כן, חוייב המבקש בתשלום פיצויים בסך 1,500 ₪ למתלוננת באישום הראשון.

5. על גזר דינו של בית משפט השלום, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, המכוון לחומרת העונש אשר הוטל עליו. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש, באומרו את הדברים הבאים:

"אין בערעור מאום ונראה לנו כי הענישה שהוטלה על המערער [המבקש] נוטה עמו חסד. המערער [המבקש] שב ומבצע אותן עבירות עצמן לאורך כל חייו [...] למערער [המבקש] היה זמן לעבור טיפול. בין אם עבר אותו ובין אם לא, התוצאות מדברות בעד עצמן. המערער [המבקש] כבר זכה להתחשבותם של בתי משפט ובעט ברגל גסה ביד שהושטה לו".

בית המשפט המחוזי לא קיבל את טענת ההגנה, כי העונש שנגזר על המבקש סוטה מנורמת הענישה הנוהגת, וזאת לנוכח חומרת העובדות המתוארות בכתב האישום ודפוס הפעולה השיטתי של המבקש, כמפורט לעיל.

הבקשה לרשות ערעור

6. ביום 8.3.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשת רשות הערעור טוען המבקש כי שגה בית משפט השלום, עת קבע מתחמי ענישה אשר חורגים באופן משמעותי ממתחמי הענישה המקובלים, טעות אשר לא תוקנה על ידי בית המשפט המחוזי, ומצדיקה, לגישתו, מתן רשות ערעור לבית משפט זה. עוד טען המבקש, כי טעה בית משפט השלום, כאשר דחה את הטענה לפיה יש להתייחס לאירועים השונים כמקשה אחת, "ובמשתמע דחה את הטיעון לפיו קביעת ארבעה מתחמים שונים הייתה לה השלכה לחומרא". לעמדת המבקש, הערכאות הקודמות היו צריכות לקבוע מתחם ענישה כולל לאירוע, "ומתחם ענישה זה צריך לנוע בין חודשי מאסר ספורים ל-12 חודשי מאסר". בנוסף, סבור המבקש כי יש לבחון את המקרה דן כחריג להוראה הקבועה בסעיף 58 לחוק העונשין, וכי "היה על בית משפט קמא לקבוע שתקופת המאסר שהוטלה על המערער [המבקש] ותקופת המאסר על תנאי שהופעלה ירוצו במלואן באופן חופף, ולמצער לקבוע כי מקצתן יהיה חופף".

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשה שלפניי על צרופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. זאת, היות שהבקשה אינה מעוררת שאלה משפטיות כבדת משקל או סוגייה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטני של הצדדים לה, ואין היא מקימה חשש מפני עיוות דין חמור או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש. בשל כך, הבקשה אינה נמנית על המקרים החריגים המצדיקים מתן רשות ערעור בפני בית משפט זה, ב"גלגול שלישי" (רע"פ 1496/16 כהן נ' מדינת ישראל (6.3.2016)); רע"פ 1619/16 אבו עראר נ' מדינת ישראל - מע"מ ומס הכנסה (29.2.2016); רע"פ 1391/16 אבו עאזרה נ' מדינת ישראל (29.2.2016)).

8. כמו-כן, ומאחר שעסקינן בבקשת רשות ערעור המכוונת כלפי חומרת עונשו של המבקש, יש להזכיר את ההלכה,

לפיה לא תינתן רשות לערער ב"גלגול שלישי" על חומרת העונש, זולת במקרים יוצאי דופן, בהם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (רע"פ 1878/16 אטרש נ' מדינת ישראל (9.3.2016); רע"פ 1670/16 עוודה נ' מדינת ישראל (6.3.2016); רע"פ 1643/16 ביטון נ' מדינת ישראל (2.3.2016)). במקרה דנן, אף אם אניח כי מדובר בעליית מדרגה מסויימת ברמת הענישה, אין עסקינן בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, אשר מצדיקה התערבות ערכאת הערעור, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בבקשת רשות לערער ב"גלגול שלישי". בשל טעמים אלו, אין בידי להיענות לבקשה לרשות ערעור, ודינה להידחות.

9. אוסיף, כי גם לגופו של עניין לא מצאתי ממש בטענותיו של המבקש. בית משפט השלום נתן את דעתו לדמיון הקיים בין האישומים השונים המיוחסים למבקש, והחליט לגזור על המבקש עונש כולל, אשר במסגרתו הובאו בחשבון כלל השיקולים הצריכים לעניין. מן הראוי להזכיר, כי בעניינו של המבקש היו תלויים ועומדים מעל לראשו מאסרים מותנים, דבר שלא הרתיעו מלשוב לסורו. בנסיבות אלה, לא מצאתי כל פגם בהחלטה בדבר אופן הפעלת המאסרים המותנים, דבר הנתון לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית, ואין בנימוקי המבקש כדי להצדיק התערבות בעניין זה (ע"פ 645/09 טאייב נ' מדינת ישראל (13.1.2010); ע"פ 10228/05 רובאעי נ' מדינת ישראל (26.6.2006)).

10. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, ד' באדר ב' התשע"ו (14.3.2016).

ש ו פ ט